

URZĄD STATYSTYCZNY W WARSZAWIE
ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa

Informacja sygnałna

Data opracowania 12.10.2010 r.

Kontakt: e-mail: sekretariatUSWAW@stat.gov.pl
tel. 22 464 23 15, 22 464 23 12
faks 22 846 76 67

Internet: www.stat.gov.pl/warsz

**BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W 2009 R.**

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Ogólne zasady finansów publicznych, gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, sprawozdawczości budżetowej oraz klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych regulują m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 VI 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 107, poz. 726 z późn. zm.).

W danych (wyrażonych w liczbach bezwzględnych i względnych) mogą wystąpić drobne rozbieżności w sumowaniu na ogółem wynikające z automatycznych zaokrągleń. Liczby te są poprawne merytorycznie.

* *
*

Według stanu w dniu 1 stycznia 2009 r. w województwie mazowieckim było 37 powiatów, 5 miast na prawach powiatu oraz 314 gmin. Miasta na prawach powiatu realizują jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. A zatem dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą 309 gmin, z czego 30 miało status gminy miejskiej, 50 status gminy miejsko-wiejskiej, a 229 – wiejskiej. Liczba jednostek na poszczególnych poziomach podziału terytorialnego i ich status nie uległy zmianie w porównaniu z poprzednim rokiem.

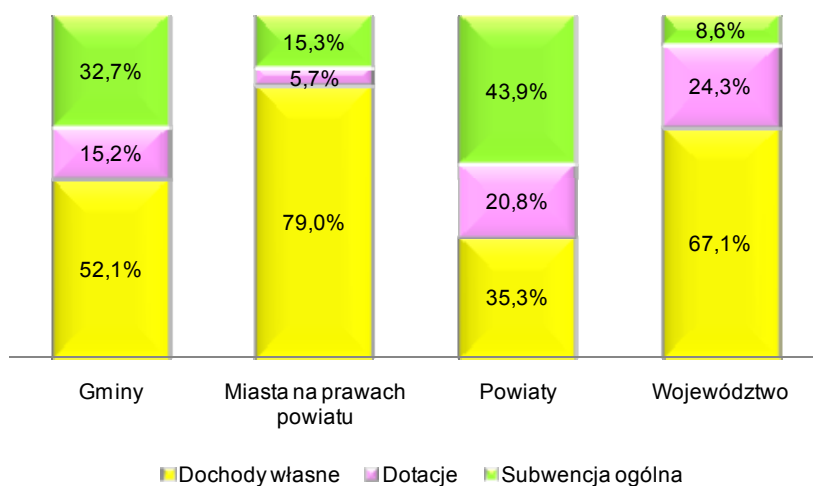
Tabl. 1. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.

Wyszczególnienie	Dochody	Wydatki	Dochody	Wydatki	Dochody na 1 miesz- kańca	Wydatki na 1 miesz- kańca	Dochody na 1 miesz- kańca	Wydatki na 1 miesz- kańca
	w tys. zł		2008 = 100		w zł		2008 = 100	
O g ó ł e m	25208069,7	27867563,4	102,7	108,4	x	x	x	x
Gminy	7989654,2	8743060,4	103,4	108,6	2645	2894	102,9	108,0
miejskie	1836086,9	2099429,9	102,3	113,7	2524	2886	101,7	113,0
miejsko-wiejskie	2214296,1	2455153,1	101,7	103,9	2692	2985	100,9	103,1
wiejskie	3939271,1	4188477,4	104,9	109,0	2679	2848	104,5	108,6
Miasta na prawach powiatu	11936019,0	13389753,6	99,1	108,3	5442	6105	99,0	108,2
Powiaty	2331453,9	2490457,4	105,5	112,2	772	824	104,9	111,6
Województwo	2950942,7	3244292,1	115,3	105,4	566	622	114,8	105,0

W 2009 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 25208,1 mln zł. Dochody własne kształtowały się na poziomie 16401,7 mln zł, co stanowiło 65,1% dochodów jednostek samorządu terytorialnego (spadek o 4,6 pkt proc. w stosunku do roku poprzedniego). Największy udział dochodów własnych w strukturze dochodów wystąpił w miastach na prawach powiatu – 79,0% (spadek o 2,9 pkt proc.) oraz województwie – 67,1% (spadek o 16,3 pkt proc.), mniejszy zaś w gminach – 52,1% (spadek o 2,4 pkt proc.) i powiatach – 35,3% (spadek o 5,1 pkt proc.).

Główną pozycję wśród dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego stanowiły udziały w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych. W 2009 r. wpływy z podatku dochodowego wyniosły 8486,4 mln zł (33,7% dochodów ogółem), z tego podatek dochodowy od osób prawnych wynosił 2256,8 mln zł, od osób fizycznych 6229,6 mln zł. W strukturze dochodów największy odsetek udziału w podatku dochodowym wystąpił w budżecie województwa (55,3%), z tego podatek od osób prawnych stanowił 48,3% dochodów ogółem. Udziały w podatku od osób fizycznych stanowiły największy odsetek w miastach na prawach powiatu (32,3%). Dochody majątkowe zrealizowano na poziomie 1053,9 mln zł, w tym 638,5 mln zł przyniosły czynsze za wynajem i dzierżawę obiektów należących do jednostek samorządu terytorialnego.

Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2009 r.

Dotacje ukształtowały się na poziomie 3088,9 mln zł (12,3% ogólnej kwoty dochodów), z tego na dotacje celowe przypadło 2446,5 mln zł, a na dotacje rozwojowe – 642,5 mln zł. Dotacje stanowiły od 5,7% dochodów ogółem w budżetach miast na prawach powiatu do 24,3% w budżecie województwa.

W subwencji ogólnej z budżetu państwa w wysokości 5717,5 mln zł główną pozycją była subwencja na zadania oświatowe – 4264,6 mln zł (16,9% dochodów ogółem). Subwencja ogólna miała najwyższy udział w budżetach powiatów (43,9% dochodów), a najmniejszy – w budżecie województwa (8,6%).

W porównaniu z 2008 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego wzrosły o 663,9 mln zł, tj. o 2,7%. Wzrost dochodów wynikał ze zwiększenia kwot dotacji (o 645,0 mln zł) i subwencji ogólnej (o 720,5 mln zł). W stosunku do 2008 r. odnotowano natomiast spadek dochodów własnych we wszystkich rodzajach jednostek samorządu terytorialnego (poza gminami miejskimi) – łącznie o 701,6 mln zł. Na spadek dochodów własnych miały wpływ między innymi: zawężenie katalogu czynności objętych podatkiem od czynności cywilnoprawnych (dotyczy spółek kapitałowych), zmiana skali podatkowej w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (redukcja ilości progów podatkowych i zmiany stawek obowiązujących w przedziałach dochodowych) oraz obniżenie tempa wzrostu gospodarczego. W gminach najbardziej obniżyły się wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych (o 67,4 mln zł, tj. o 36,2%), a w dalszej kolejności – udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (o 34,9 mln zł, tj. o 2,0%) oraz dochody z majątku (o 18,6 mln zł, tj. o 8,1%). W powiatach odnotowano spadek udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (o 12,8 mln zł, tj. o 2,6%). W miastach na prawach powiatu znacznemu obniżeniu uległy udziały w podatku dochodowym od osób prawnych (o 143,0 mln zł, tj. o 16,6%) oraz wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych (o 105,6 mln zł, tj. o 19,8%). Na spadek dochodów własnych budżetu województwa największy wpływ miało zmniejszenie kwoty udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (o 222,3 mln zł, tj. o 13,5%).

Tabl. 2. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2009 r.

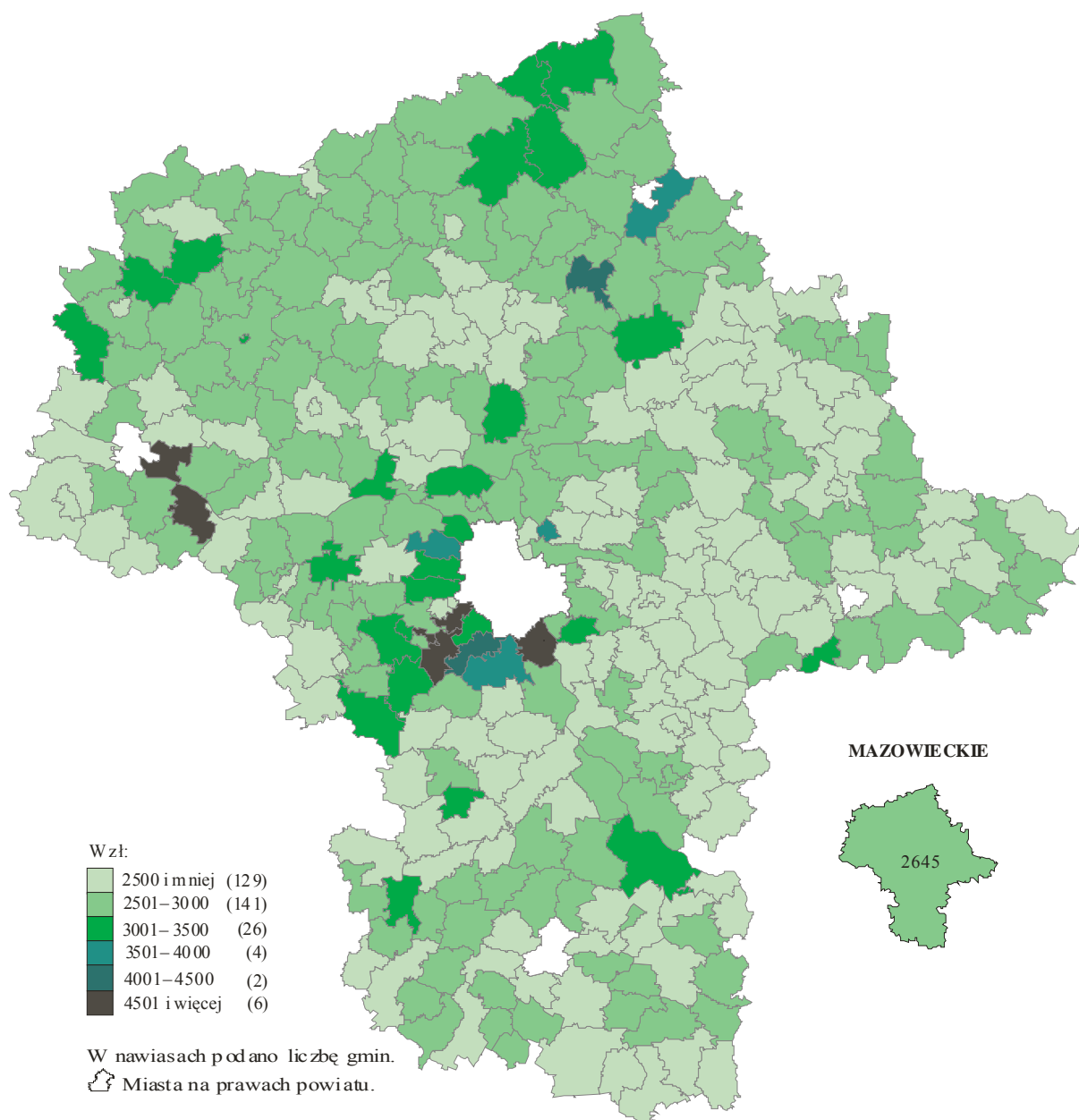
Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		razem	miejskie	miejsko- wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
O g ó ł e m	25208069,7	7989654,2	1836086,9	2214296,1	3939271,1	11936019,0	2331453,9	2950942,7
Dochody własne	16401690,5	4163755,7	1264429,0	1335200,5	1564126,2	9434359,8	823195,1	1980379,8
w tym:								
Udziały w podatku dochodo- wym	8486427,4	1789743,8	598367,7	610716,8	580659,2	4572266,3	493130,2	1631287,2
od osób prawnych	2256789,5	90865,5	25127,1	37474,4	28264,3	720947,7	18906,4	1426069,6
od osób fizycznych	6229637,9	1698877,9	573240,6	573242,5	552394,9	3851318,6	474223,8	205217,6
Podatek od nieruchomości ...	2048439,8	964422,5	252980,2	322089,0	389353,3	1084017,2	—	—
Podatek rolny	121600,9	119491,0	1787,2	23962,6	93741,2	2109,9	—	—
Podatek od środków trans- portowych	163198,0	115238,5	40252,5	30657,4	44328,5	47959,5	—	—
Podatek od czynności cywil- noprawnych	545732,7	118987,4	36045,7	39116,9	43824,7	426745,4	—	—
Opłata skarbowa	131398,8	28770,2	13283,4	9978,9	5507,9	102628,5	—	—
Dochody z majątku	1053934,6	209955,6	84575,4	55639,2	69740,9	792382,3	19590,6	32006,1
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz in- nych umów o podob- nym charakterze	638522,5	83715,3	40310,8	22135,1	21269,4	532392,3	11658,6	10756,3
Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych	490651,3	139950,9	63165,3	52852,2	23933,3	248980,0	10311,0	91409,4
Dotacje	3088908,4	1212457,6	215631,2	289951,3	706875,1	675120,0	484232,1	717098,7
Dotacje celowe	2446451,3	1149228,0	209868,5	273098,8	666260,7	650631,9	449476,2	197115,1
w tym z budżetu państwa	2260990,9	1079596,5	192514,4	253498,7	633583,5	597538,2	407704,2	176152,0
w tym na zadania:								
z zakresu admini- stracji rządowej	1666733,2	855144,7	149379,7	201780,7	503984,3	472925,7	251487,6	87175,3
własne	570747,8	206318,2	42483,9	49667,1	114167,2	123004,4	153528,5	87896,7
Dotacje rozwojowe	642457,1	63229,6	5762,7	16852,5	40614,4	24488,1	34755,9	519983,5
Subwencja ogólna	5717470,8	2613440,8	356026,8	589144,2	1668269,8	1826539,2	1024026,6	253464,2
W tym część oświatowa	4264574,1	1879726,3	342675,9	468845,6	1068204,8	1527463,4	769600,1	87784,2
W odsetkach								
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	65,1	52,1	68,9	60,3	39,7	79,0	35,3	67,1
w tym:								
Udziały w podatku dochodo- wym	33,7	22,4	32,6	27,6	14,7	38,3	21,2	55,3
od osób prawnych	9,0	1,1	1,4	1,7	0,7	6,0	0,8	48,3
od osób fizycznych	24,7	21,3	31,2	25,9	14,0	32,3	20,3	7,0
Podatek od nieruchomości ..	8,1	12,1	13,8	14,5	9,9	9,1	—	—
Podatek rolny	0,5	1,5	0,1	1,1	2,4	0,0	—	—
Podatek od środków trans- portowych	0,6	1,4	2,2	1,4	1,1	0,4	—	—
Podatek od czynności cywil- noprawnych	2,2	1,5	2,0	1,8	1,1	3,6	—	—
Opłata skarbowa	0,5	0,4	0,7	0,5	0,1	0,9	—	—
Dochody z majątku	4,2	2,6	4,6	2,5	1,8	6,6	0,8	1,1
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	2,5	1,0	2,2	1,0	0,5	4,5	0,5	0,4
Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych	1,9	1,8	3,4	2,4	0,6	2,1	0,4	3,1
Dotacje	12,3	15,2	11,7	13,1	17,9	5,7	20,8	24,3
Dotacje celowe	9,7	14,4	11,4	12,3	16,9	5,5	19,3	6,7
w tym z budżetu państwa	9,0	13,5	10,5	11,4	16,1	5,0	17,5	6,0
w tym na zadania:								
z zakresu admini- stracji rządowej	6,6	10,7	8,1	9,1	12,8	4,0	10,8	3,0
własne	2,3	2,6	2,3	2,2	2,9	1,0	6,6	3,0
Dotacje rozwojowe	2,5	0,8	0,3	0,8	1,0	0,2	1,5	17,6
Subwencja ogólna	22,7	32,7	19,4	26,6	42,3	15,3	43,9	8,6
W tym część oświatowa	16,9	23,5	18,7	21,2	27,1	12,8	33,0	3,0

Tabl. 3. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
Ogółem	25208069,7	7989654,2	1836086,9	2214296,1	3939271,1	11936019,0	2331453,9	2950942,7
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	144956,5	116130,5	254,7	16250,8	99625,0	137,8	3512,6	25175,6
Transport i łączność	1216300,0	121114,7	13189,1	26445,5	81480,0	874389,1	131592,7	89203,5
Gospodarka mieszkaniowa	1837117,8	232844,4	97025,4	65197,2	70621,8	1546517,6	34374,3	23381,5
Administracja publiczna	184568,0	57706,2	13056,1	14117,7	30532,4	41237,7	56908,1	28716,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	279014,7	24256,2	2212,8	7411,5	14632,0	130526,2	124232,3	—
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	11992893,9	3304638,0	994436,6	1091790,3	1218411,0	6515768,6	533259,5	1639227,7
Różne rozliczenia	6543021,0	2678514,0	367709,2	616362,3	1694442,5	1969526,1	1032127,9	862853,1
Oświata i wychowanie	271946,7	160181,2	42213,1	41388,5	76579,5	85916,2	23682,2	2167,1
Ochrona zdrowia	273764,9	2534,9	218,4	1419,3	897,1	42039,8	106773,0	122417,2
Pomoc społeczna	1565836,1	924289,0	176976,5	225877,7	521434,8	431142,9	208384,8	2019,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	136445,0	2605,0	671,7	743,0	1190,3	27934,6	38915,3	66990,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	52846,6	32731,2	4149,3	5951,9	22630,0	10844,8	3972,2	5298,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	268624,9	194049,7	81666,0	75684,9	36698,8	64357,3	4797,0	5420,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	177626,9	11894,6	1608,6	1661,4	8624,6	127182,7	337,8	38211,7
Kultura fizyczna i sport	123915,7	76256,1	21415,5	17858,4	36982,2	41996,9	5485,5	177,2
W odsetkach								
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	0,6	1,5	0,0	0,7	2,5	0,0	0,2	0,9
Transport i łączność	4,8	1,5	0,7	1,2	2,1	7,3	5,6	3,0
Gospodarka mieszkaniowa	7,3	2,9	5,3	2,9	1,8	13,0	1,5	0,8
Administracja publiczna	0,7	0,7	0,7	0,6	0,8	0,3	2,4	1,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,1	0,3	0,1	0,3	0,4	1,1	5,3	—
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	47,6	41,4	54,2	49,3	30,9	54,6	22,9	55,5
Różne rozliczenia	26,0	33,5	20,0	27,8	43,0	16,5	44,3	29,2
Oświata i wychowanie	1,1	2,0	2,3	1,9	1,9	0,7	1,0	0,1
Ochrona zdrowia	1,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4	4,6	4,1
Pomoc społeczna	6,2	11,6	9,6	10,2	13,2	3,6	8,9	0,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	1,7	2,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,2	0,4	0,2	0,3	0,6	0,1	0,2	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,1	2,4	4,4	3,4	0,9	0,5	0,2	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,7	0,1	0,1	0,1	0,2	1,1	0,0	1,3
Kultura fizyczna i sport	0,5	1,0	1,2	0,8	0,9	0,4	0,2	0,0

Najważniejszym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r. były dochody od osób prawnych i osób fizycznych – 47,6% dochodów ogółem (spadek o 4,1 pkt proc. w stosunku do roku poprzedniego). Były one relatywnie najwyższe w budżecie województwa (55,5% dochodów ogółem), najniższe zaś w budżetach powiatów (22,9%). Ważnym źródłem dochodów były również różne rozliczenia (26,0%), gospodarka mieszkaniowa (7,3%), pomoc społeczna (6,2%) oraz transport i łączność (4,8%).

Dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2009 r.

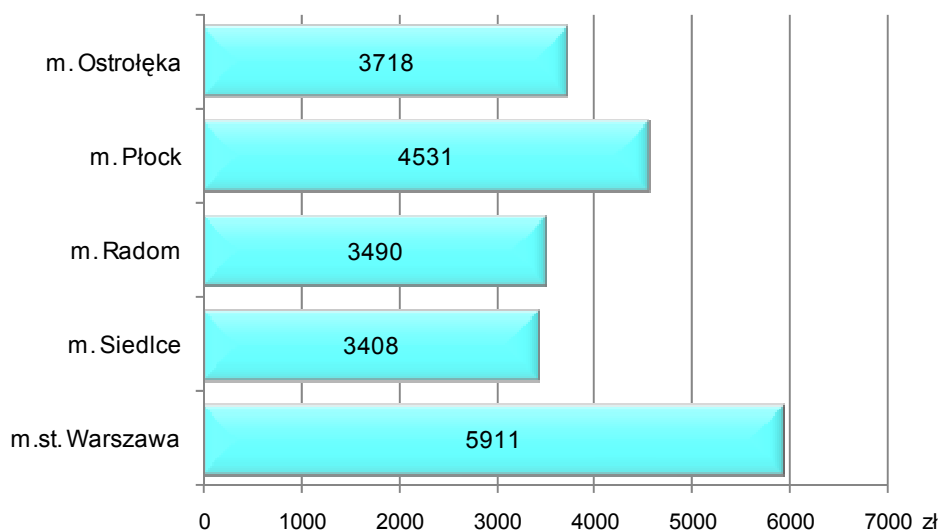

Poza strukturą dochodów, jednostki samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego różniły się między sobą (niekiedy znacznie) wielkością dochodów przeliczoną na 1 mieszkańca.

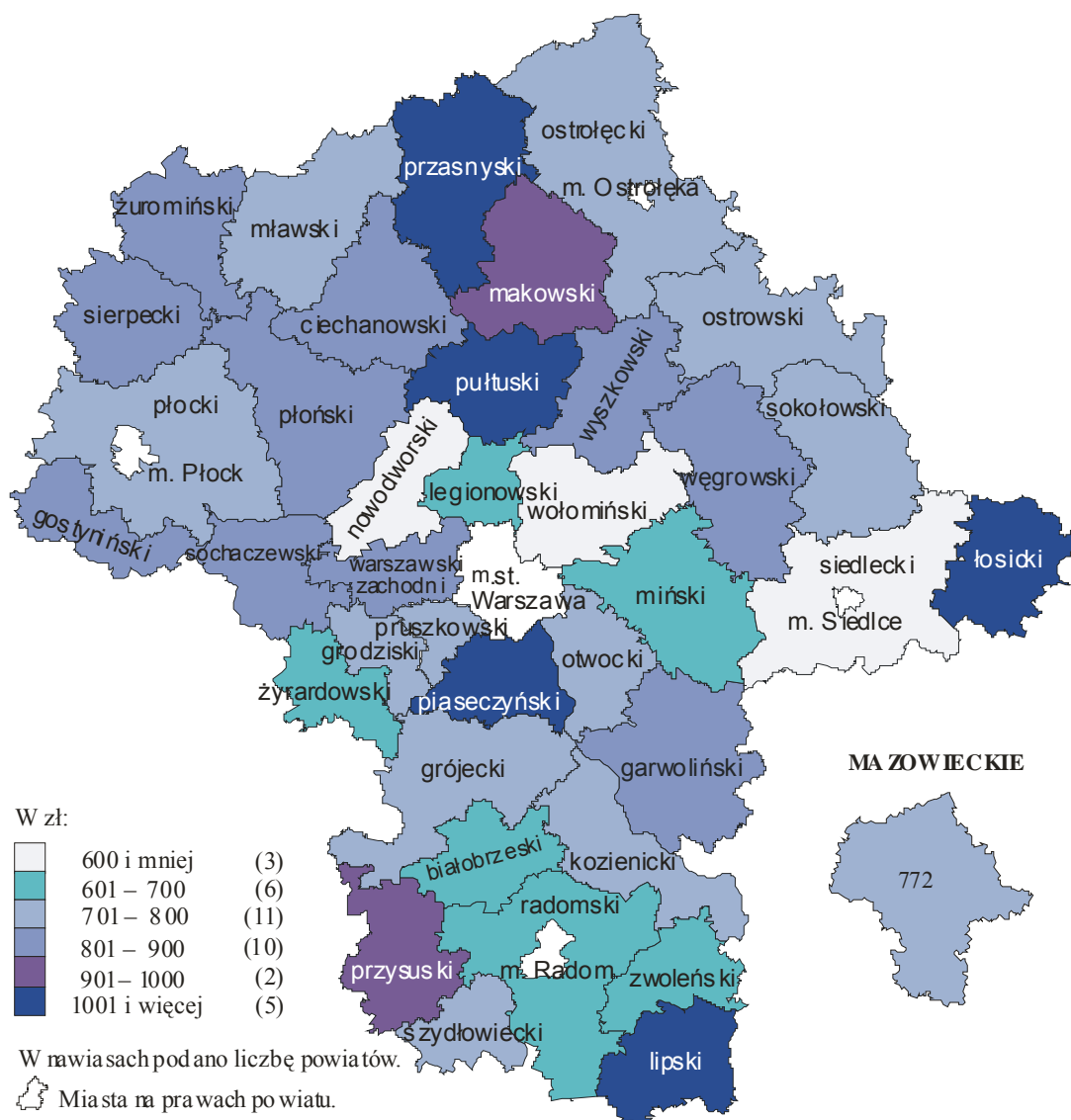
Przeciętna wartość tego wskaźnika w 2009 r. dla gmin kształtowała się na poziomie 2645 zł (najniższa była w gminach miejskich – 2524 zł, najwyższa w gminach miejsko-wiejskich – 2692 zł). Najwyższy dochód na 1 mieszkańca odnotowano w gminach: Nadarzyn (5167 zł), Podkowa Leśna (4960 zł), Konstancin-Jeziorna (4864 zł), Słupno (4751 zł) oraz Michałowice (4607 zł), najniższy zaś wystąpił w gminach: Celestynów (1933 zł), Przysucha (1964 zł), Wołomin (2002 zł), Sierpc – gmina miejska (2020 zł) oraz Garbatka-Letnisko (2027 zł).

Z budżetów miast na prawach powiatu przypadają przeciętnie na 1 mieszkańca 5442 zł dochodów, najwyższy dochód osiągnięto w m.st. Warszawie (5911 zł), a najniższy w m. Siedlce (3408 zł).

Dochody budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2009 r.

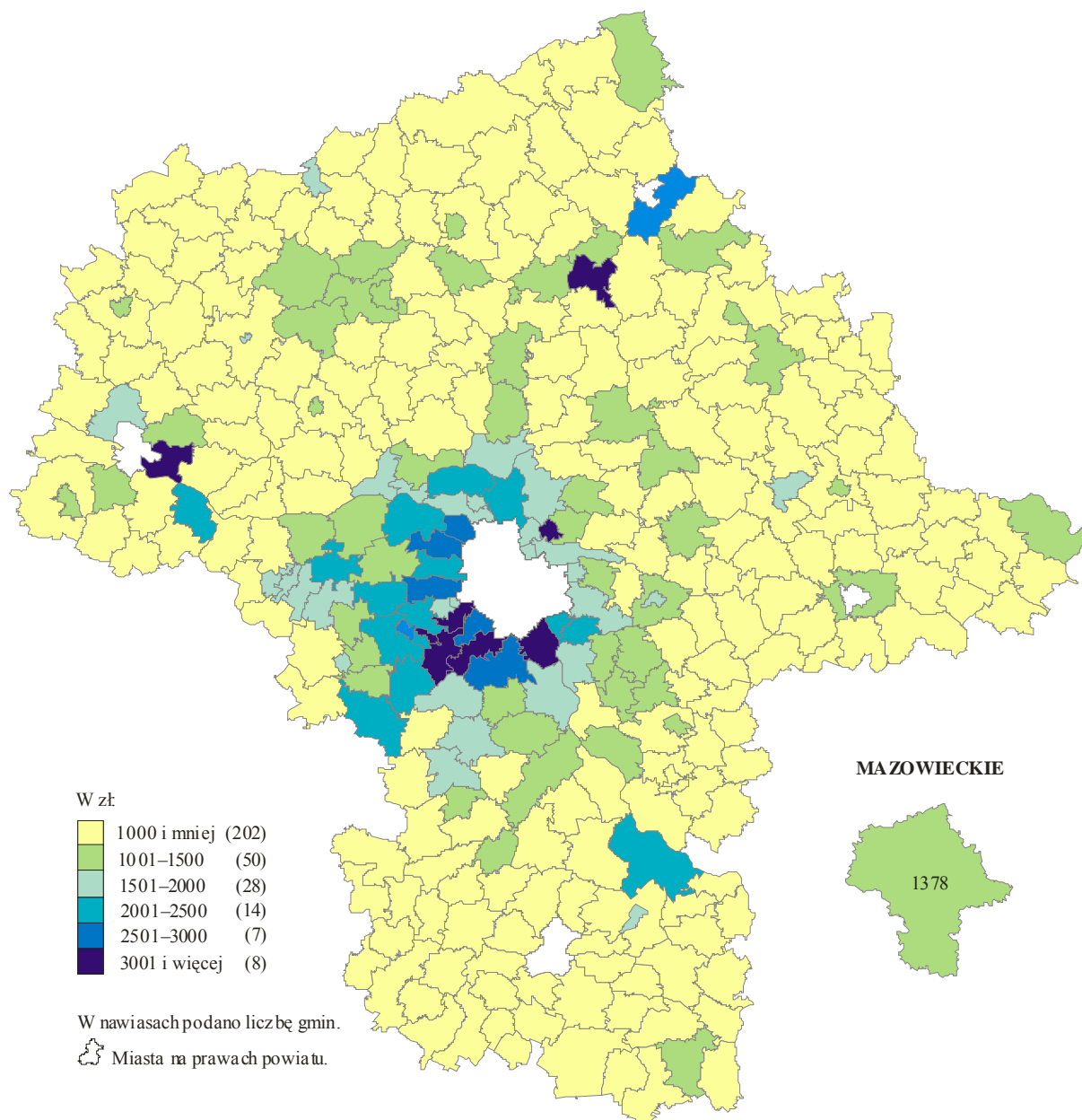

Dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2009 r.

Średnie dochody budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2009 r. wyniosły 772 zł. Spośród 37 powiatów najwyższe dochody na 1 mieszkańca osiągnięto w: przasnyskim (1168 zł), piaseczyńskim (1063 zł) oraz pułuskim (1060 zł), a najniższe wystąpiły w powiatach: siedleckim (442 zł), wołomińskim (546 zł) oraz nowodworskim (596 zł).

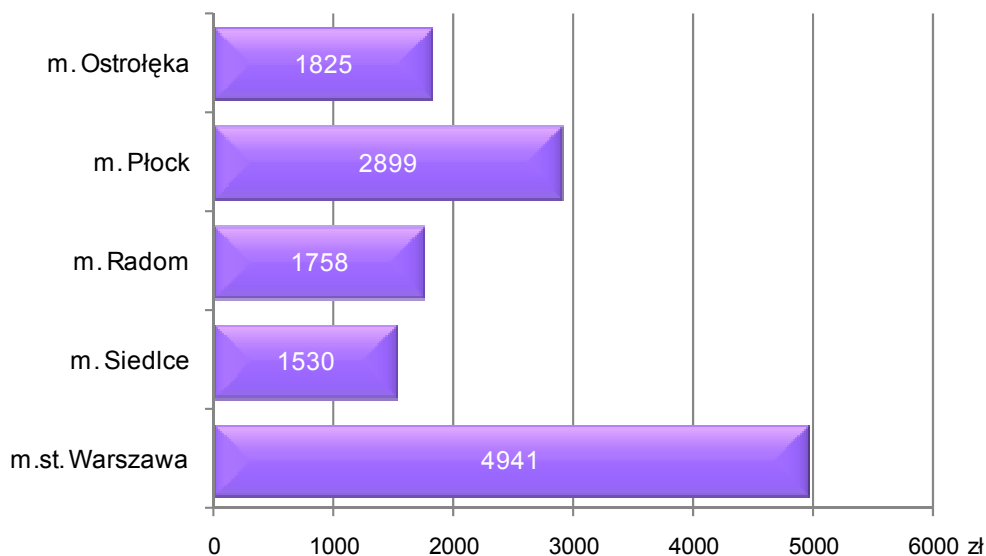
Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2009 r.

W 2009 r. średnie dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie 1378 zł. Najwyższe wystąpiły w gminach: Konstancin-Jeziorna (4030 zł), Podkowa Leśna (3937 zł), Nadarzyn (3828 zł), Michałowice (3774 zł) oraz Słupno (3718 zł), najniższe zaś odnotowano w gminach: Mirów (392 zł), Rusinów (402 zł), Poświętne (453 zł), Lipowiec Kościelny (486 zł) oraz Grębków (487 zł).

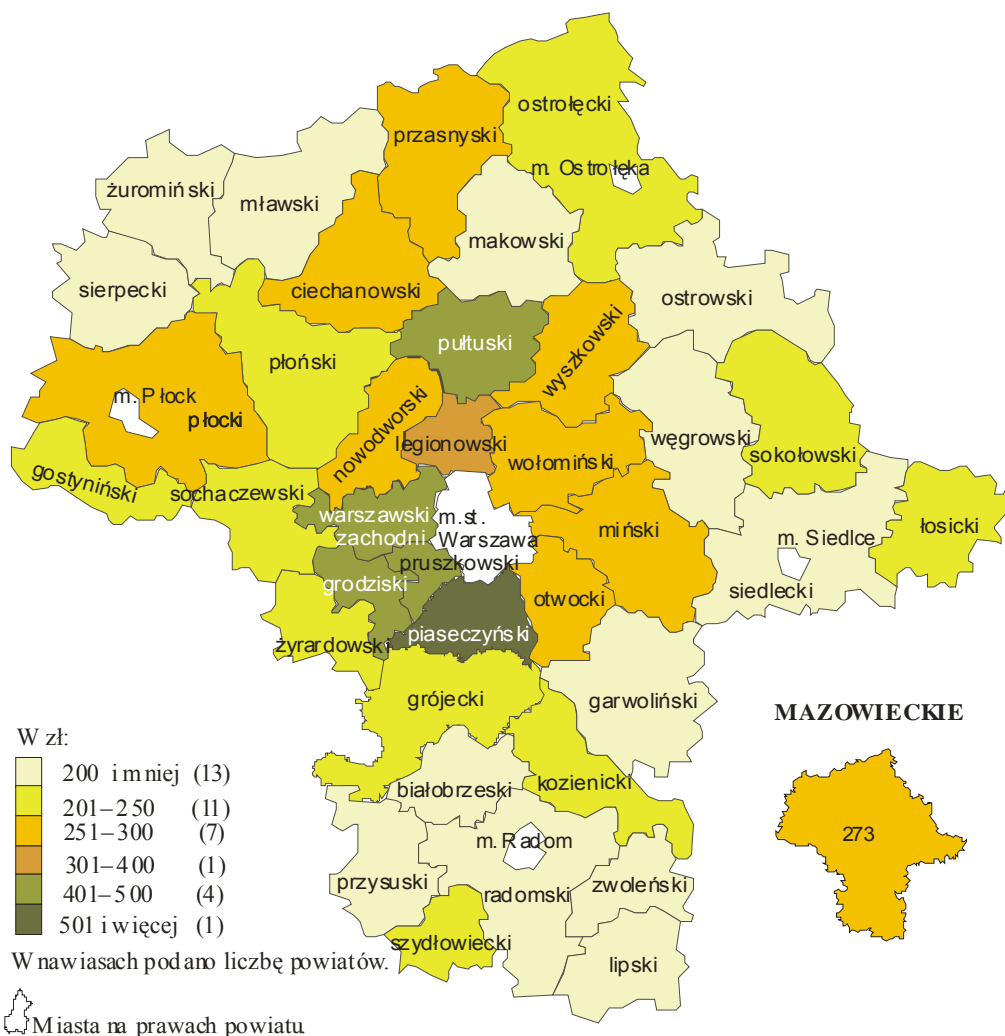
W powiatach województwa mazowieckiego na 1 mieszkańca przypadło przeciętnie 273 zł dochodów własnych. Najwyższe dochody własne na 1 mieszkańca wystąpiły w powiatach: piaseczyńskim (584 zł), warszawskim zachodnim (444 zł) oraz przysuskim i pułuskim (po 414 zł), najniższe zaś odnotowano w: przysuskim, siedleckim oraz radomskim (odpowiednio: 156 zł, 162 zł oraz 170 zł).

Dochody własne budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2009 r.

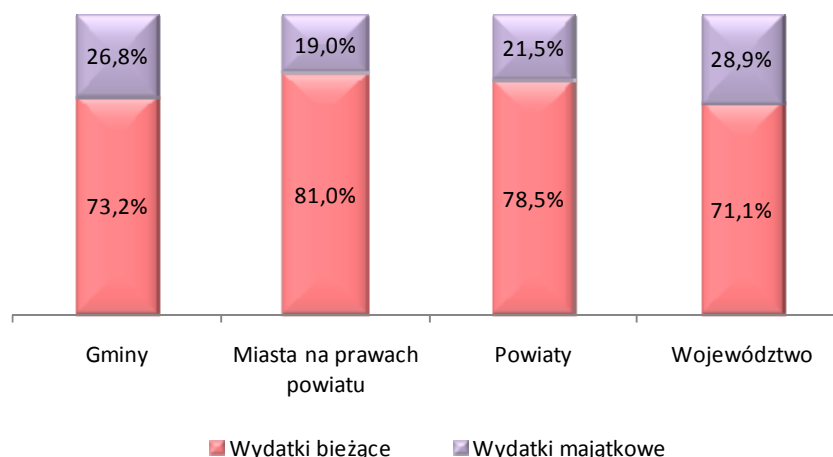

Z budżetów miast na prawach powiatu przypadało średnio 4302 zł dochodów własnych na 1 mieszkańca (stosunkowo najmniej w m. Siedlce – 1530 zł, a najwięcej w m.st. Warszawie – 4941 zł).

Dochody własne budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2009 r.

Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2009 r.

W 2009 r. wydatki ogółem budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 27867,6 mln zł, w tym głównym obciążeniem były wydatki bieżące 21508,7 mln zł (77,2% wydatków ogółem).

Tabl. 4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
O g ó ł e m	27867563,4	8743060,4	2099429,9	2455153,1	4188477,4	13389753,6	2490457,4	3244292,1
Wydatki bieżące	21508705,8	6397039,2	1495521,5	1758420,1	3143097,7	10849550,8	1954771,1	2307344,7
w tym:								
Dotacje	2207105,8	445906,0	146335,2	163111,9	136458,9	950328,2	121009,0	689862,6
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1655168,3	1040254,2	201061,7	254547,2	584645,4	511764,4	81709,3	21440,3
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	15278297,6	4772470,5	1122580,4	1284169,2	2365720,9	8188095,9	1642641,4	675089,8
w tym:								
wynagrodzenia	6974560,9	2597102,7	600017,2	680321,7	1316763,9	3142167,3	984695,4	250595,5
pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy)	1139896,0	445293,2	100404,1	115193,8	229695,3	501974,6	151199,7	41428,5
zakup materiałów i usług	6029470,1	1404270,9	359427,0	408252,0	636592,0	3961195,3	358353,2	305650,8
Wydatki majątkowe	6358857,6	2346021,2	603908,4	696733,0	1045379,7	2540202,8	535686,3	936947,4
W tym inwestycyjne ^a	6069382,4	2294985,4	586475,9	676360,8	1032148,7	2433362,8	535686,3	805347,9
W odsetkach								
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wydatki bieżące	77,2	73,2	71,2	71,6	75,0	81,0	78,5	71,1
w tym:								
Dotacje	7,9	5,1	7,0	6,6	3,3	7,1	4,9	21,3
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	5,9	11,9	9,6	10,4	14,0	3,8	3,3	0,7
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	54,8	54,6	53,5	52,3	56,5	61,2	66,0	20,8
w tym:								
wynagrodzenia	25,0	29,7	28,6	27,7	31,4	23,5	39,5	7,7
pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy)	4,1	5,1	4,8	4,7	5,5	3,7	6,1	1,3
zakup materiałów i usług	21,6	16,1	17,1	16,6	15,2	29,6	14,4	9,4
Wydatki majątkowe	22,8	26,8	28,8	28,4	25,0	19,0	21,5	28,9
W tym inwestycyjne ^a	21,8	26,2	27,9	27,5	24,6	18,2	21,5	24,8

^a Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych.

Na poziom wydatków największy wpływ miały wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 8114,5 mln zł, wysokie były również wydatki na zakup materiałów i usług – 6029,5 mln zł (odpowiednio 29,1% i 21,6% wydatków ogółem). Na inwestycje przeznaczono 6069,4 mln zł (21,8% wydatków ogółem), co stanowiło prawie całość wydatków majątkowych.

Najwyższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem odnotowano w miastach na prawach powiatu (81,0%) oraz powiatach (78,5%), najniższy zaś w budżecie województwa (71,1%). Na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń relatywnie najwięcej wydano z budżetów powiatów (odpowiednio 39,5% i 6,1% wydatków ogółem), najmniej zaś z budżetu województwa (odpowiednio 7,7% i 1,3%). Na dotacje wydatkowano relatywnie najwięcej z budżetu województwa (21,3% wydatków ogółem), najmniej zaś z budżetów powiatów (4,9%). Zakup materiałów i usług stanowił największe obciążenie dla miast na prawach powiatu (29,6% wydatków ogółem), najmniejsze dla budżetu województwa (9,4%). Na inwestycje wydatkowano stosunkowo najwięcej z budżetów gmin (26,2%), najmniej z budżetów miast na prawach powiatu (18,2%).

W 2009 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wydatki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego wzrosły o 2158,3 mln zł (o 8,4%). Wydatki bieżące wzrosły o 10,6% (o 2060,4 mln zł), a spośród nich: dotacje o 12,4% (o 244,1 mln zł), wydatki na zakup materiałów i usług o 10,0% (o 546,8 mln zł) oraz wydatki na wynagrodzenia o 9,1% (o 583,0 mln zł).

Tabl. 5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.

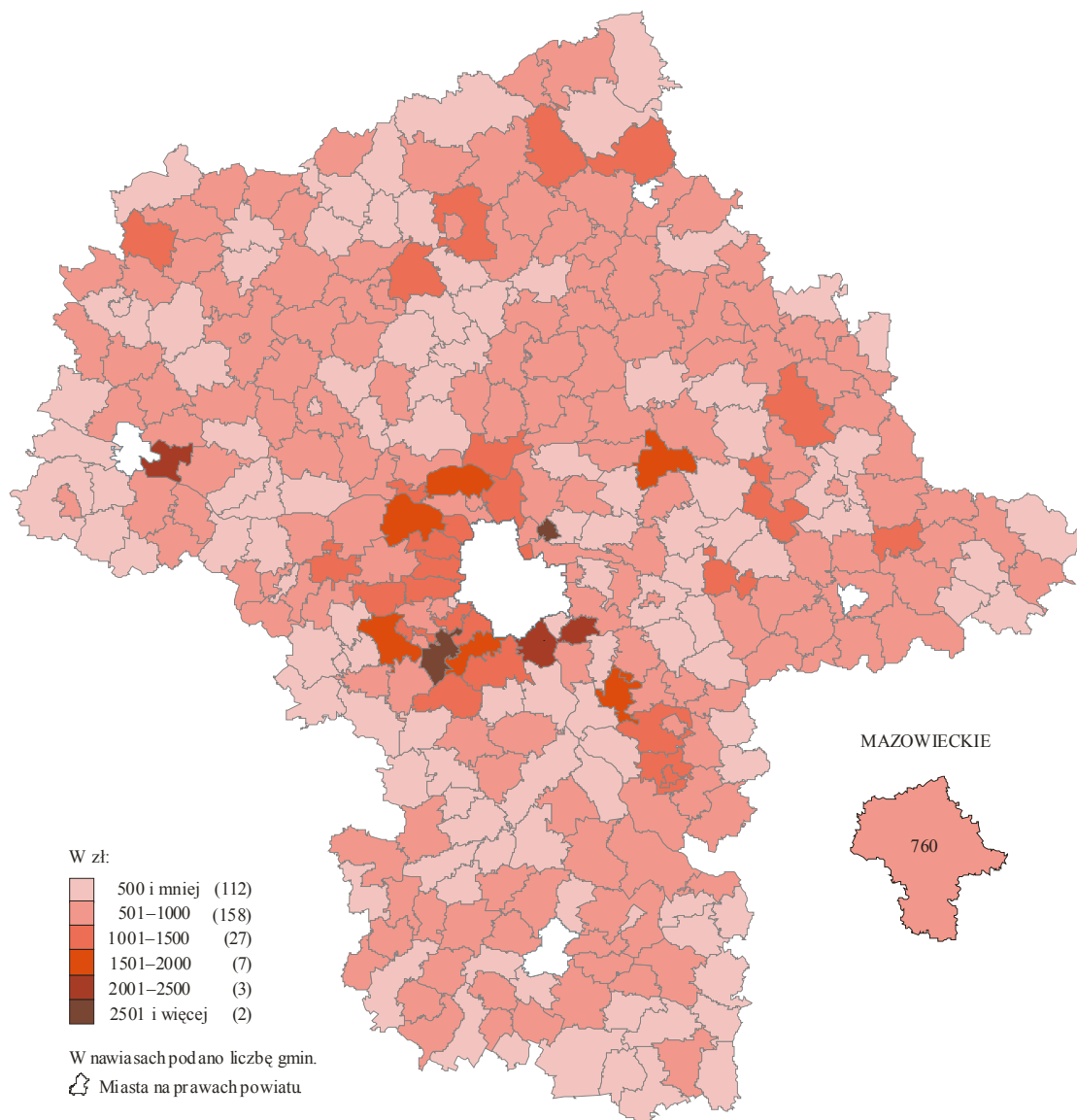
Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W tysiącach złotych								
Ogółem	27867563,4	8743060,4	2099429,9	2455153,1	4188477,4	13389753,6	2490457,4	3244292,1
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	396620,1	337442,5	422,4	58908,1	278111,9	188,0	4007,4	54982,1
Transport i łączność	5496399,9	992606,1	220982,4	287664,7	483959,0	3197476,4	474101,4	832216,1
Gospodarka mieszkaniowa	1604777,5	279241,3	110667,1	109578,7	58995,5	1291395,8	19398,8	14741,6
Administracja publiczna	2381698,5	908343,5	198593,0	237743,8	472006,6	972945,6	304706,2	195703,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	597841,9	133439,8	23464,9	40625,0	69349,8	316258,3	131683,6	16460,2
Różne rozliczenia	2076890,3	62650,3	2747,3	32240,8	27662,2	1046293,7	92417,8	875528,6
Oświata i wychowanie	6947121,1	3101138,4	707267,3	825965,7	1567905,3	2980545,0	689311,8	176126,0
Ochrona zdrowia	829165,3	68310,5	17600,5	22518,1	28192,0	289479,6	125586,2	345789,0
Pomoc społeczna	2519456,6	1137931,0	249818,3	286402,9	601709,8	953138,3	341649,6	86737,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	304743,1	8894,5	3922,4	3508,9	1463,2	113581,6	86603,9	95663,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	588267,8	96398,2	20175,5	25019,0	51203,8	330086,0	141115,1	20668,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1286378,2	879918,8	276705,5	325310,7	277902,5	392757,5	7286,0	6415,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1192624,5	239092,4	80377,5	70944,6	87770,3	699923,0	13021,8	240587,2
Kultura fizyczna i sport	859876,6	311858,5	124914,5	76361,5	110582,4	494778,2	14507,8	38732,1
W odsetkach								
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:								
Rolnictwo i łowiectwo	1,4	3,9	0,0	2,4	6,6	0,0	0,2	1,7
Transport i łączność	19,7	11,4	10,5	11,7	11,6	23,9	19,0	25,7
Gospodarka mieszkaniowa	5,8	3,2	5,3	4,5	1,4	9,6	0,8	0,5
Administracja publiczna	8,5	10,4	9,5	9,7	11,3	7,3	12,2	6,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,1	1,5	1,1	1,7	1,7	2,4	5,3	0,5
Różne rozliczenia	7,5	0,7	0,1	1,3	0,7	7,8	3,7	27,0
Oświata i wychowanie	24,9	35,5	33,7	33,6	37,4	22,3	27,7	5,4
Ochrona zdrowia	3,0	0,8	0,8	0,9	0,7	2,2	5,0	10,7
Pomoc społeczna	9,0	13,0	11,9	11,7	14,4	7,1	13,7	2,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,8	3,5	2,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,1	1,1	1,0	1,0	1,2	2,5	5,7	0,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,6	10,1	13,2	13,3	6,6	2,9	0,3	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4,3	2,7	3,8	2,9	2,1	5,2	0,5	7,4
Kultura fizyczna i sport	3,1	3,6	5,9	3,1	2,6	3,7	0,6	1,2

Najważniejszą pozycję w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r. zajmowała oświata i wychowanie – 24,9% wydatków ogółem (spadek o 0,2 pkt proc. w stosunku do 2008 r.). Wydatki na oświatę i wychowanie były największym obciążeniem dla budżetów gmin i powiatów (odpowiednio 35,5% i 27,7% wydatków ogółem). Wydatki na transport i łączność (19,7% wydatków ogółem) zajmowały drugą pozycję w strukturze wydatków według działów i stanowiły od 25,7% wydatków z budżetu województwa do 11,4% wydatków z budżetów gmin.

Ważną pozycję wśród wydatków jednostek samorządu terytorialnego zajmowały również wydatki na pomoc społeczną oraz administrację publiczną (odpowiednio 9,0% i 8,5% wydatków ogółem). Dla budżetów gmin, zwłaszcza miejsko-wiejskich i miejskich dużym obciążeniem były wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (odpowiednio 13,3% i 13,2% wydatków ogółem). W miastach na prawach powiatu wydatkowano stosunkowo dużo na gospodarkę mieszkaniową (9,6% wydatków ogółem). Budżet województwa obciążony był w dużym stopniu wydatkami na różne rozliczenia, ochronę zdrowia oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (odpowiednio 27,0%, 10,7% oraz 7,4% wydatków ogółem).

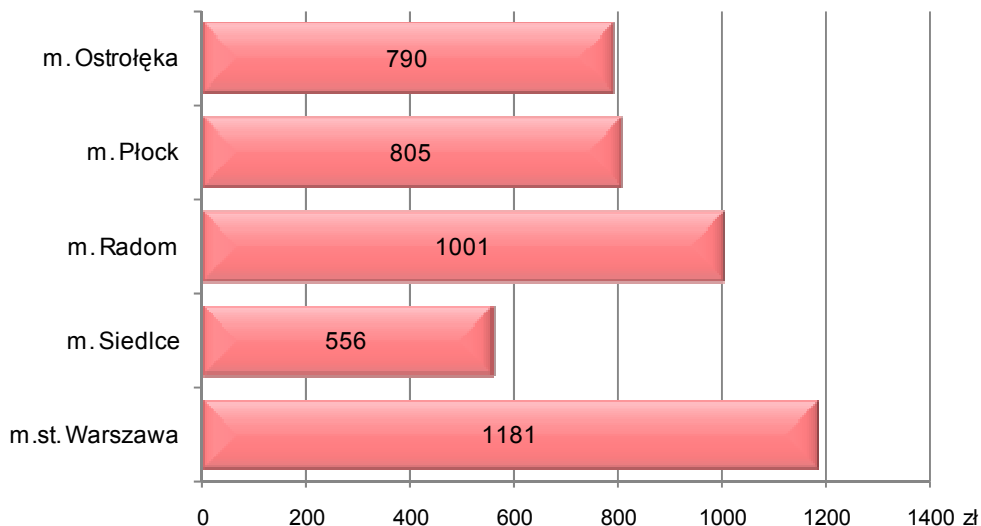
W 2009 r. średnie wydatki gmin na 1 mieszkańca wynosiły 2894 zł (najniższe były w gminach wiejskich – 2848 zł, najwyższe w gminach miejsko-wiejskich – 2985 zł). Najwięcej wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosły gminy: Nadarzyn (7333 zł), Lesznowola (5723 zł), Podkowa Leśna (5445 zł), Słupno (5388 zł) oraz Konstancin-Jeziorna (5282 zł). Najmniej na 1 mieszkańca wydatkowały gminy: Mińsk Mazowiecki – gmina wiejska (1868 zł), Wiskitki (1959 zł), Sobienie-Jeziory (1968 zł), Celestynów (1992 zł) oraz Sierpc – gmina miejska (1993 zł).

Wydatki inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2009 r.

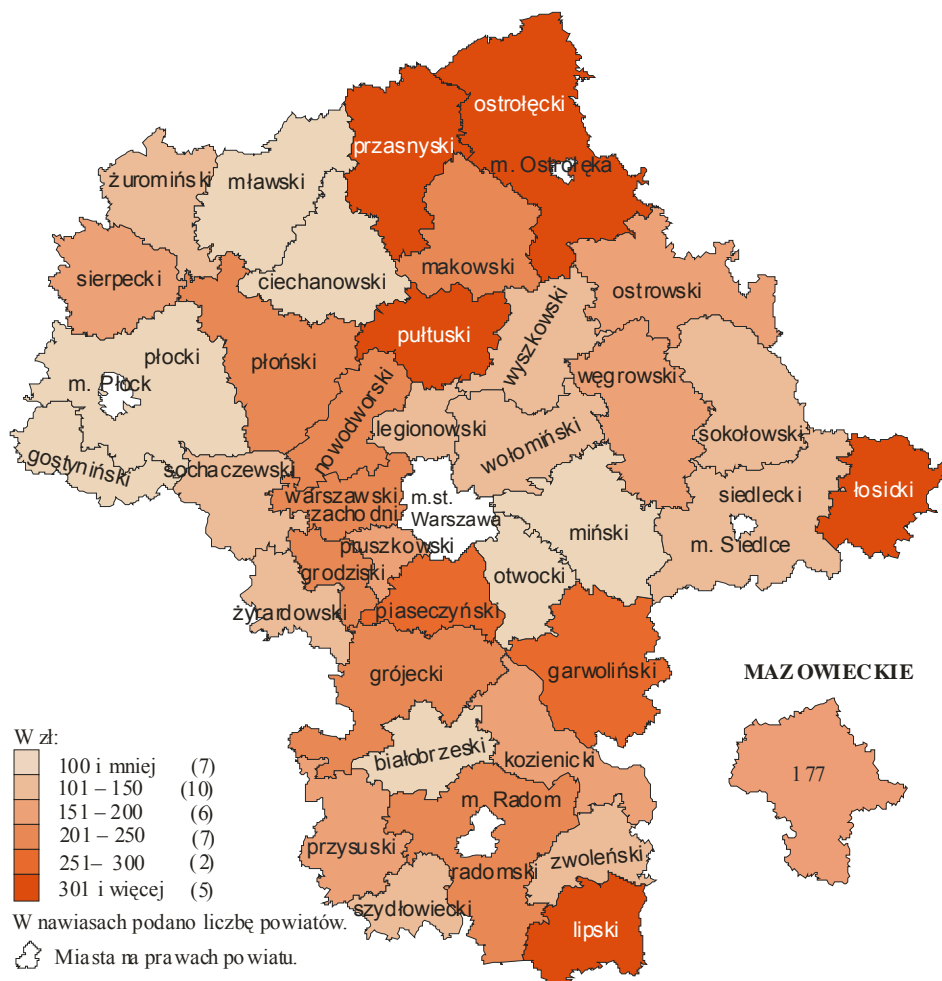

W województwie mazowieckim wydatki inwestycyjne z budżetów gmin na 1 mieszkańca wyniosły średnio 760 zł. Na inwestycje ze swojego budżetu stosunkowo najwięcej przeznaczyły gminy: Nadarzyn, Kobyłka, Konstancin-Jeziorna, Słupno oraz Otwock (odpowiednio: 3778 zł, 3294 zł, 2405 zł, 2135 zł oraz 2006 zł na 1 mieszkańca). Do gmin przeznaczających relatywnie najmniej ze swoich środków na inwestycje należały gminy: Sarnaki, Grębków, Sabnie, Jaktorów oraz Lubowidz (odpowiednio: 66 zł, 114 zł, 179 zł, 187 zł oraz 200 zł na 1 mieszkańca).

Wydatki inwestycyjne budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2009 r.

Wydatki inwestycyjne budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2009 r.

Średnie wydatki z budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2009 r. wynosiły 824 zł i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 11,6%. Najwyższe wydatki z budżetów powiatów na 1 mieszkańca odnotowano w powiatach: piaseczyńskim (1252 zł), pułuskim (1175 zł) oraz lipskim (1158 zł), a najniższe w: siedleckim (411 zł), wołomińskim (577 zł) oraz białobrzeskim (668 zł).

Trochę inaczej w układzie terytorialnym przedstawiały się wydatki inwestycyjne z budżetów powiatów na 1 mieszkańca. Najwyższe odnotowano w powiatach: łosickim (401 zł), ostrołęckim (376 zł) oraz pułuskim (368 zł), a najniższe w powiatach: mławskim (69 zł), gostynińskim (77 zł) oraz białobrzeskim (81 zł).

Przeciętne wydatki z budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie 6105 zł, a wydatki inwestycyjne wynosiły średnio 1109 zł. Najwyższe wydatki *per capita*, zarówno ogółem, jak i inwestycyjne poniosło m.st. Warszawa (odpowiednio: 6631 zł oraz 1181 zł), a najniższe – m. Siedlce (odpowiednio: 3702 zł oraz 556 zł).

Rok 2009 jednostki samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego zamknęły deficytem w wysokości 2659,5 mln zł (o 128,3% wyższym niż w 2008 r.). Na deficyt ten złożył się deficyt budżetów miast na prawach powiatu w wysokości 1453,7 mln zł, gmin – 753,4 mln zł, województwa – 293,3,0 mln zł oraz powiatów – 159,0 mln zł. W budżetach gmin, powiatów i miast na prawach powiatu deficyt był większy niż w 2008 r. (odpowiednio o: 132,4%, 1659,7% oraz 364,8%). Tylko w budżecie województwa deficyt był mniejszy niż przed rokiem (o 43,5%).

Pośród 309 gmin województwa mazowieckiego w 223 wydatki przekroczyły dochody, a w 86 nie wydatkowano wszystkich środków budżetowych. Do gmin, z relatywnie najwyższym deficytem należały: Stare Babice, w których wydatki przewyższyły dochody o 44,2%, Nadarzyn z deficytem budżetowym rządu 41,9%, Osieck – 39,7%, Kobyłka – 34,2% oraz Ząbki – 33,4%. Są to gminy, które w 2009 r. poniosły wysokie wydatki inwestycyjne (odpowiednio: 32,4%, 51,5%, 44,7%, 64,5% oraz 38,6% wydatków ogółem). Do gmin, które w 2009 r. osiągnęły najwyższą – relatywnie do swoich dochodów – nadwyżkę budżetową należały gminy: Rzekuń – 31,1% nadwyżki budżetowej, Goszczyn – 17,8%, Mińsk Mazowiecki (gmina wiejska) – 11,5%, Odrzywół – 11,1% oraz Boguty-Pianki – 11,0%.

Wśród 37 powiatów województwa mazowieckiego w 30 odnotowano deficyt, a w 7 wystąpiła nadwyżka. Największy deficyt wystąpił w powiatach: nowodworskim (wydatki o 19,7% przekroczyły dochody), warszawskim zachodnim (o 19,3%) oraz piaseczyńskim (o 17,8%). Powiaty, w których odnotowano najwyższą – relatywnie do swoich dochodów – nadwyżkę to: siedlecki (6,9%), mławski (4,9%) oraz przasnyski (4,8%).

W 2009 r. we wszystkich miastach na prawach powiatu odnotowano deficyt budżetowy, relatywnie najwyższy w m. Radomiu (16,9%), a najniższy w m. Płocku (8,3%).